

Drie generaties zenzientekenen

In deze column leg ik de wondere weg neer van drie generaties Zenzientekenen. De vraag is of deze nieuwe, uit de vorige eeuw daterende zenkunst, tijdig zal worden doorgegeven om haar voor de wereld te behouden als een weg van ware verbinding en van waarlijk waarnemen. Het zó tekenen opent voor mij ogen en hart. En zelfs mijn onwennige hand.

Frederick Franck. Limburger van geboorte (1909), werd hij in 1945 Amerikaans staatsburger, werkte als tandarts in Afrika samen met Albert Schweizer en schiep later zijn [beeldenpark *Pacem in terris*](#) dat mondiale bekendheid kreeg. Hij stierf in 2006. Als wereldburger en beeldend kunstenaar een internationale naam. De Engelstalige Wikipedia besteedt royaal aandacht aan hem. Hij schreef (vaak letterlijk met de hand) meer dan 30 boeken, ook over Boeddhisme. Veel van die boeken gaan over Zenzientekenen en die staan er allemaal keurig bij in zijn boekenlijst.

Maar wat je –wonderlijk genoeg- niet zult aantreffen is dat Franck de allerjongste loot aan de eerbiedwaardige stam van de zenkunsten heeft laten uitbotten. Niemand die het weet, maar waar is het wel. Martiale zenkunsten als de weg van het zwaard, de weg van de stok, de weg van het lichaam, de weg van de boog zijn bijna zo oud als zen zelf en dat geldt ook voor de andere zenkunsten, bijvoorbeeld de weg van de thee, de weg van de wierook en de weg van het inkschilderen. Later kwamen daar o.m. de weg van het *haiku* schrijven bij en de weg van het bloemschikken. In 1927 ontstond in Japan nog een nieuwe Ikebana-school. In de tweede helft van de 20ste eeuw voegde Franck daar zijn Weg van het Zen-Zien-Zen-Tekenen aan toe, inmiddels zenzientekenen genaamd. Decennia lang was hij een begeesterd leraar en voorvechter van deze nieuwe meditatieve tekenkunst die de beoefenaar werkelijk in contact brengt met de werkelijkheid. Hij omarmde de bekende uitspraak van de zesde zenpatriarch Huineg: *De betekenis van het leven is om te zien*. (Zie ook mijn boek [Zen-de sprong naar Nu](#) pag. 77/78).

De zenzientekenen-meester nam het doorgeven van zijn nieuwe zenweg behoorlijk serieus. Alleen wie transmissie van hem kreeg mocht les geven in deze veeleisende training. Een van de weinigen die deze eer te beurt viel was de Nederlandse [Maria Adraens](#). Zij behoort tot de Orde van de Zusters van Schijndel. Bij Asoka verscheen in 2003 haar prachtige, ruimte ademende tekenboek *Ruimte Zien*. Een enkele Amerikaan(se) zou verder van Franck overdracht van zijn nieuwe zenweg ontvangen hebben, maar zij zijn òf overleden òf zij zijn niet meer actief bij het uitdragen van de weg.

Maria Adriaens heeft aan twee mensen in Nederland de weg van het zenzientekenen overgedragen: [Leo van Vegchel](#) en [Lenie Otten](#). En in hun handen rust dus de vraag of deze jonge loot aan de stam van de zenkunsten ooit verder doorgegeven kan worden.

Dick Verstegen
www.zennijmegen.nl

